VIEŠOJI ĮSTAIGA ALANTOS TECHNOLOGIJOS IR VERSLO MOKYKLA

Technikumo g. 2, Naujasodžio k., Alantos pšt., LT-33315 Molėtų r. ,
tel. (8 383) 585 00, 583 37, faks. (8 383) 537 00, el. p. alantostvm@is.lt , http://www.alantostvm.lt,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1911 76774, PVM kodas LT9117 67716

Švietimo ir mokslo ministerijai

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Prie 2016 metų finansinių ataskaitų rinkinio
2017 m. vasario 20 d.

I. BENDROJI DALIS

VšĮ Alantos technologijos ir verslo mokykla (toliau – Įstaiga) buvo įregistruota 1995 m. balandžio 26 d., rejestro Nr.005194, įstaigos kodas 191176774, steigėjas - Švietimo ir mokslo ministerija. Pagrindinė veikla – profesinis mokymas.
Viešosios įstaigos dalininkais yra LR Švietimo ir mokslo ministerija, Panevėžio pramonės, prekybos ir amatų rūmai, Molėtų rajono savivaldybė, UAB „Alantos agroservisas“, visi dalininkai turi po vieną balsą.

Kontroliuojamų ir kitų subjektų Viešoji įstaiga neturi. Informacija apie asocijuotą subjektą pateikta 6/1 priede ir pastabose apie finansinį turtą.

Viešoji įstaiga filialų neturi.

Įstaigoje 2016 metų gruodžio 31 d. dirbo 123 darbuotojai, 2015 metais tuo pačiu laikotarpiu – 140 darbuotojų.

Restruktūrizavimas, veiklos nutraukimas artimiausiu metu nenumatomas.

Ataskaitose pateikiami duomenys išreiškiami Lietuvos Respublikos piniginiais vienetais – eurais ir euro centais. Nuo 2015-01-01 Lietuvos piniginis vienetas euras. Sąskaitų likučiai 2015-01-01 d. perskaičiuoti neatšaukiamu lito ir euro kursu 3,45280.

Viešosios įstaigos veiklai ateityje gali kilti laikinų problemų, nes, kaip ir visoje respublikoje, taip ir Utenos regione, susiduriama su mokinių mažėjimo tendencija. Tai lemia mažėjantis gimstamumas, jaunų šeimų išvykimas į didžiuosius Lietuvos miestus bei kitas ES šalis. Tai gali sumažinti įstaigos pajamas iš lėšų, skirtų mokinio krepšeliui finansuoti, tuo pačiu ir pajamas iš ūkinės – komercinės veiklos. Įstaigos veiklą gali apsunkinti nepakankamas finansavimas einamoms išlaidoms padengti.

SERTIKA
ISO 9001

II. APSKAITOS POLITIKA

Įstaiga taiko tokią apskaitos politiką, kuri užtikrina, kad apskaitos duomenys atitiktų visų taikytinų, išskyrus 9 „Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos“ ir 26 „Išteklių fondo apskaita ir finansinių ataskaitų rinkinys“, VSAFAS reikalavimus. Jeigu nėra konkretaus VSAFAS reikalavimo, Įstaiga vadovaujasi bendraisiais apskaitos principais, pateiktais šios apskaitos politikos skyriuje „Bendrieji apskaitos principai“.

Apskaitos politika, ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų registravimo tvarka užtikrina, kad Įstaigos finansinėse ataskaitose pateikiama informacija yra:

- svarbi vartotojų sprendimams priimti;
- patikima, nes:
  - teisingai nurodo Įstaigos finansinius rezultatus, finansinę būklę ir pinigų srautus;
  - parodo ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų ekonominę prasmę, ne vien teisinę formą (turinio viršenybės prieš formą principas);
  - nešališka, netendencinga;
  - apdairiai pateikta (atsargumo principas);
  - visais reikšmingais atžvilgiais išsami.

Įstaiga pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat.

Apskaitos politika keičiama, tik vadovaujantis VSAFAS, ir taikoma vienodai visiems finansinių ataskaitų straipsniams, kuriems turi įtakos apskaitos politikos keitimas. Atvejai, kai apskaitos politika gali būti keičiama, pateikti šios apskaitos politikos skyriuje „Apskaitos politikos keitimas“.

Apskaitos politika apima ūkinių operacijų ir įvykių pripažinimo, įvertinimo ir apskaitos principus, metodus ir taisykles.

Žemiau pateikiama Įstaigos apskaitos politika naudojama, sudarant finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto dalį „Apskaitos politika“.

Bendrieji apskaitos principai

Įstaigos finansiniai metai prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d.

Tvarkant apskaitą ir sudarant finansinę atskaitomybę, vadovaujamasi šiais principais ir jų reikšmėmis:

- subjekto (Įstaiga laikoma atskiru apskaitos vienetu ir į finansinių ataskaitų rinkinį turi būti įtrauktas tik Institucijos nuosavas arba patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas valstybės ar savivaldybės turtas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai, grynasis turtas, pajamos ir sąnaudos bei pinigų srautai.);
- veiklos tęstinumo (Įstaigos finansinės ataskaitos rengiamos, remiantis prielaida, kad Įstaiga laikysis veiklos tęstinumo principo ir artimiausioje ateityje atliks jai pavestas valstybės funkcijas ir teisės aktuose bei sutartyse nustatytus savo įsipareigojimus. Veiklos tęstinumo įvertinimą, atsižvelgdami į visą prognozuojamą ne trumpesnio kaip 12 mėnesių laikotarpio po finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo informaciją, atlieka asmenys, atsakingi už Įstaigos finansinių ataskaitų parengimą. Jeigu finansinės ataskaitos sudaromos, nesilaikant veiklos tęstinumo principo, aiškinamajame rašte turi būti atskleistas šis faktas, priežastis, dėl kurios Įstaiga nesilaikė veiklos tęstinumo principo, ir apskaitos principai, kuriais remiantis sudarytas finansinių ataskaitų rinkinys.);

SERTIKA ISO 9001

- periodiškumo (Įstaigos veikla, tvarkant apskaitą, suskirstoma į finansinius metus arba kitos trukmės ataskaitinius laikotarpius, kuriems pasibaigus sudaromas finansinių ataskaitų rinkinys. Įstaigos finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas pagal paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos duomenis. Vėliau įvykusių ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių apskaita ir atskleidimas finansinėse ataskaitose yra aprašyti šios apskaitos politikos skyriuje „Poataskaitiniai įvykiai". Įstaigos finansiniai metai trunka 12 mėnesių, tačiau tam tikromis aplinkybėmis finansiniai metai gali būti trumpesni nei 12 mėnesių. Tokių atvejų susidarymo priežastys ir aiškinamajame rašte atskleidžiama informacija yra nurodyti šios apskaitos politikos skyriuje „Ataskaitinis laikotarpis".);

- pastovumo (Įstaiga pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat arba gana ilgą laiką, nebent reikšmingi įvykiai ar aplinkybės nulemtų būtinybę pakeisti apskaitos politiką, siekiant teisingiau parodyti Institucijos turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus, grynąjį turtą, pajamas ir sąnaudas, ir (arba) to būtų reikalaujama pagal galiojančių VSAFAS pereinamąsias nuostatas arba pagal pasikeitusias šių standartų nuostatas.);

- piniginio mato (Visas Įstaigos turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai, grynasis turtas, pajamos ir sąnaudos finansinėse ataskaitose rodomi pinigine išraiška finansinių ataskaitų valiuta);

- kaupimo (Įstaigos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai apskaitoje registruojami tada, kai jie įvyksta, ir pateikiami to laikotarpio finansinėse ataskaitose. Pagal kaupimo principą pajamos registruojamos tada, kai jos uždirbamos, o sąnaudos – tada, kai jos patiriamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimą ar išmokėjimą.);

- palyginimo (Įstaigos pajamos, uždirbtos per ataskaitinį laikotarpį, siejamos su sąnaudomis, patirtomis, uždirbant tas pajamas. Įstaigos finansinėse ataskaitose pateikiama ataskaitinių ir praėjusių mažiausiai vienerių prieš ataskaitinius metus finansinių metų informacija. Finansinės ataskaitos rengiamos taip, kad jų vartotojai galėtų palyginti jose pateiktus duomenis su kitų ataskaitinių laikotarpių bei kitų viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose pateiktais duomenimis ir teisingai įvertinti Įstaigos finansinės būklės pokyčius. Jei keičiami finansinių ataskaitų straipsnių įvertinimo metodai, Įstaiga pateikia pakeistus straipsnius ar jų klasifikavimą, praėjusių finansinių metų sumas, kurias norima palyginti su ataskaitinių metų sumomis, taip, kaip nurodyta šios apskaitos politikos skyriuje „Apskaitos politikos keitimas);

- atsargumo (Įstaiga pasirenka tokius apskaitos metodus, kuriais vadovaujantis turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto bei pajamų ir sąnaudų vertė negali būti nepagrįstai padidinta arba nepagrįstai sumažinta. Rengiant finansinių ataskaitų rinkinį, atsakingi Įstaigos asmenys patikrina visus subjektyvius įvertinimus, pavyzdžiui, skolas, kurių nesitikima atgauti, atidėjinius, sukaupimus ir pan. Be to, atsakingi finansinių ataskaitų rengėjai įsitikina, kad finansinės ataskaitos yra patikimos ir neutralios, t. y. turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai, grynasis turtas, pajamos ir sąnaudos nėra parodyti nepagrįstai padidinta arba sumažinta verte.);

- neutralumo (Įstaigos finansinėse ataskaitose pateikta informacija turi būti objektyvi ir nešališka. Jos pateikimas neturi daryti įtakos apskaitos informacijos vartotojų priimamiems sprendimams ir neturi būti siekiama iš anksto numatyto rezultato);

- turinio viršenybės prieš formą (Įstaigos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai apskaitoje registruojami pagal jų turinį ir ekonominę prasmę, o ne tik pagal teisinę formą. Ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai apskaitoje registruojami ir pateikiami finansinėse ataskaitose pagal jų turinį ir ekonominę prasmę net ir tada, kai toks jų pateikimas skiriasi nuo jų teisinės formos).

SERTIKA
ISO 9001

Sudarant biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, vadovaujamasi šiais principais:

- pinigų (Įstaigos išlaidos pripažįstamos tada, kada išmokami pinigai, o pajamos pripažįstamos tada, kada gaunami pinigai.);
- subjekto;
- periodiškumo;
- pastovumo;
- piniginio mato.

Visos ūkinės operacijos ir įvykiai apskaitoje registruojami Lietuvos piniginiais vienetais, apvalinant iki šimtųjų dalių (dviejų skaitmenų po kablelio).

Visos ūkinės operacijos ir įvykiai registruojami Įstaigos sąskaitų plano sąskaitose, taikant Įstaigos apskaitos politiką, parengtą pagal VSAFAS reikalavimus (nurodytus principus, metodus ir taisykles) atskiroms ūkinėms operacijoms ir įvykiams, finansinių ataskaitų elementams arba straipsniams ir apskaitos procedūroms.

Toliau pateikiama Įstaigos taikoma apskaitos politika, apimanti atskirus finansinių ataskaitų elementus arba straipsnius, ūkines operacijas, ūkinius įvykius ir jų apskaitos procedūras.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei atitinka apibrėžimą, t. y. materialios formos neturintis, nuo kitų Įstaigos nematerialiojo turto vienetų atskiriamas nepiniginis turtas, kuriuo Įstaiga disponuoja ir kurį naudodama numato gauti tiesioginės ir (arba) netiesioginės ekonominės naudos, ir šiuos kriterijus:

- yra lengvai atskiriamas nuo kitų turto vienetų;
- pagrįstai tikėtina, kad Įstaiga būsimaisiais laikotarpiais iš turto gaus ekonominės naudos;
- galima patikimai nustatyti turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą;
- Įstaiga turi teisę tuo turtu disponuoti (įskaitant teisę apriboti juo naudotis kitiems) ir jį kontroliuoti. Įstaiga kontroliuoja turtą, jei turi teisę gauti iš jo ekonominės naudos būsimaisiais laikotarpiais. Galimybė kontroliuoti turtą gali priklausyti nuo juridinių teisių į tą turtą atsiradimo arba nuo jų pasikeitimo.

Išankstiniai apmokėjimai už nematerialųjį turtą yra registruojami ilgalaikio nematerialiojo turto sąskaitose.

Pirminio pripažinimo metu nematerialusis turtas įvertinamas įsigijimo savikaina. Išlaidos, patirtos po nematerialiojo turto pirminio pripažinimo, didina nematerialiojo turto įsigijimo savikainą tik tuo atveju, kai galima patikimai nustatyti, kad patobulintas nematerialusis turtas teiks didesnę ekonominę naudą, t. y. kad atliktas esminis nematerialiojo turto pagerinimas.

Po pirminio pripažinimo nematerialusis turtas finansinėse ataskaitose yra rodomas:

- turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas ribotas, yra rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizacijos ir nuvertėjimo, jei jis yra, sumą;
- turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas neribotas, yra rodomas įsigijimo savikaina, atėmus turto nuvertėjimo, jei jis yra, sumą.

Amortizacija skaičiuojama, taikant tiesiogiai proporcingą metodą taip, kad nematerialiojo turto savikaina būtų sistemingai paskirstyta per jo naudingo tarnavimo laiką. Amortizacija skaičiuojama, atsižvelgiant į teisės aktais nustatytus nematerialiojo turto amortizacijos normatyvus, patvirtintus Įstaigos direktoriaus įsakymu. Amortizacija pradedama skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai

SERTIKA
ISO 9001

turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos ir nebeskaičiuojama nuo kito mėnesio, kai naudojamo nematerialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos. Neriboto naudingo tarnavimo laiko nematerialiojo turto amortizacija neskaičiuojama.

Likvidacinė nematerialiojo turto vertė paprastai yra lygi nuliui, išskyrus atvejus, kai trečioji šalis įsipareigoja nupirkti šį turtą jo naudingo tarnavimo laiko pabaigoje arba kai rinkoje aktyviai prekiaujama tokiu turtu.

Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje pripažįstami pagal nuvertėjimo požymius. Pagrindiniai turto nuvertėjimo požymiai yra pateikti šios apskaitos politikos skyriuje „Turto nuvertėjimas". Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami apskaičiuotų nuostolių suma, mažinant turto balansinę vertę bei ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas (atsižvelgiant į tai, kokiai veiklai vykdyti susijęs turto vienetas yra naudojamas). Kai vėlesnį ataskaitinį laikotarpį, pasikeitus aplinkybėms, atkuriama anksčiau pripažinta turto nuvertėjimo suma, turto balansinė vertė po nuvertėjimo atkūrimo negali viršyti jo balansinės vertės, kuri būtų buvusi, jeigu turto nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas peržiūrimas, kai yra požymių, kad anksčiau nustatytas naudingo tarnavimo laikas gali būti reikšmingai pasikeitęs. Naudingo tarnavimo laikas negali viršyti teisės aktuose numatytų terminų. Jeigu numatomas turto naudingo tarnavimo laikas stipriai skiriasi nuo anksčiau įvertinto naudingo tarnavimo laiko, amortizacijos laikotarpis yra atitinkamai koreguojamas.

Išsami nematerialiojo turto apskaitos tvarka yra nurodyta Įstaigos Nematerialiojo turto apskaitos tvarkos apraše.

Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas yra pripažįstamas, jei atitinka šiuos kriterijus:

- yra skirtas tam tikroms savarankiškoms funkcijoms atlikti: prekėms gaminti, paslaugoms teikti, nuomoti ar administraciniams tikslams;
- yra numatomas naudoti ilgiau nei vienerius metus daugiau negu vieną veiklos ciklą;
- jo įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė už Vyriausybės nustatytą minimalią viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto vertę.

Paskutinis kriterijus netaikomas nekilnojamajam turtui, kilnojamosioms kultūros vertybėms, kitoms vertybėms, transporto priemonėms ir šaunamiesiems ginklams (išskyrus vienkartinio naudojimo).

Ilgalaikis materialusis turtas pagal pobūdį skirstomas į pagrindines grupes, nustatytas VSAFAS:

- žemė;
- pastatai;
- infrastruktūros ir kiti statiniai;
- nekilnojamosios kultūros vertybės;
- mašinos ir įrenginiai;
- transporto priemonės;
- kilnojamosios kultūros vertybės;
- baldai ir biuro įranga;
- kitas ilgalaikis materialusis turtas;

SERTIKA
ISO 9001

- nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai.

Į smulkesnes grupes ilgalaikis materialusis turtas skirstomas pagal Įstaigos poreikį.

Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą yra registruojami ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose.

Po pirminio pripažinimo ilgalaikis materialusis turtas finansinėse ataskaitose yra rodomas:

- žemė, kultūros vertybės ir kitos vertybės yra rodomos tikrąja verte;
- bibliotekų fondai yra rodomi įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nuvertėjimo, jei jis yra, sumą;
- likęs ilgalaikis materialusis turtas yra rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, jei jis yra, sumą.

Kultūros vertybių ir kitų vertybių tikroji vertė nustatoma, remiantis draudžiamąja verte (jei šios vertybės yra apdraustos). Kitu atveju kultūros vertybių ir kitų vertybių tikroji vertė nustatoma (teikiant prioritetą pirmiau einančiam metodui): remiantis to turto registrą tvarkančio subjekto atliekamo vertinimo duomenimis arba įsigijimo savikaina, jei ji gali būti patikimai įvertinta, arba simboline vieno euro verte (jei įsigijimo savikaina yra lygi nuliui arba taip pat negali būti patikimai įvertinta).

Įstaiga patikslina žemės, kultūros vertybių ir kitų vertybių tikrąją vertę kiekvienų finansinių metų pabaigoje, prieš rengdama metines finansines ataskaitas. Tikroji vertė taip pat yra koreguojama per ataskaitinį laikotarpį, jei Įstaiga gavo naujos informacijos, kuria vadovaujantis tikrosios vertės pasikeitimas yra reikšmingas.

Nusidėvėjimas skaičiuojamas, taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą taip, kad ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė būtų nuosekliai paskirstyta per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Nusidėvėjimas skaičiuojamas, atsižvelgiant į teisės aktais nustatytus ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus, patvirtintus Įstaigos direktoriaus įsakymu. Nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio po to, kai turtas pradėtas eksploatuoti. Nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, kai naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos. Nusidėvėjimo sąnaudos neskaičiuojamos žemei, kultūros vertybėms, kitoms vertybėms ir bibliotekų fondams.

Ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas ir likvidacinė vertė yra peržiūrimi, kai yra požymių, kad anksčiau nustatytas naudingo tarnavimo laikas ar likvidacinė vertė gali būti reikšmingai pasikeitę. Naudingo tarnavimo laikas ir likvidacinė vertė yra tikslinami, gavus papildomos informacijos. Ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė, pradedant nuo laikotarpio, kurį buvo patikslintas naudingo tarnavimo laikas arba likvidacinė vertė, turi būti nudėvėta per likusį (patikslintą) ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką.

Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo, išskyrus žemę, kultūros vertybes ir kitas vertybes, apskaitoje pripažįstami pagal nuvertėjimo požymius. Pagrindiniai turto nuvertėjimo požymiai yra pateikti šios apskaitos politikos skyriuje „Turto nuvertėjimas“. Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami apskaičiuotų nuostolių suma, mažinant turto balansinę vertę ir ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas (atsižvelgiant į tai, kokiai veiklai vykdyti susijęs turto vienetas yra naudojamas). Kai vėlesnį ataskaitinį laikotarpį, pasikeitus aplinkybėms, atkuriama anksčiau pripažinta turto nuvertėjimo suma, turto balansinė vertė

SERTIKA
ISO 9001

po nuvertėjimo atkūrimo negali viršyti jo balansinės vertės, kuri būtų buvusi, jeigu turto nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

Žemės, kultūros vertybių ir kitų vertybių tikrosios vertės sumažėjimo nuostoliai registruojami apskaičiuotų nuostolių suma, mažinant turto balansinę vertę. Ta pati suma registruojama tiesiogiai grynojo turto sąskaitoje, mažinant tikrosios vertės rezervo sąskaitoje esančią sumą. Jei su atskiro turto vienetu susijęs tikrosios vertės rezervo likutis tampa lygus nuliui, tikrosios vertės rezervą viršijanti nuvertėjimo suma yra registruojama, pripažįstant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas (atsižvelgiant į tai, kokiai veiklai vykdyti susijęs turto vienetas yra naudojamas).

Rekonstravimo ir remonto išlaidų registravimas apskaitoje priklauso nuo rekonstravimo ir remonto darbų rezultato. Rekonstravimo ir remonto išlaidomis yra didinama ilgalaikio materialiojo turto savikaina ir (arba) patikslinamas likęs turto naudingo tarnavimo laikas, jeigu išlaidos reikšmingai pailgino turto naudingo tarnavimo laiką arba reikšmingai pagerino turto naudingąsias savybes. Jei atlikti darbai nepagerina naudingųjų ilgalaikio materialiojo turto savybių ar nepadidina turto funkcijų apimties arba nepailgina jo naudingo tarnavimo laiko, jie nepripažįstami esminiu pagerinimu, o šių darbų vertė pripažįstama ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis.

Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikainos, sukaupto nusidėvėjimo ir, jei yra, nuvertėjimo sumos nurašomos, o su tuo susijęs pelnas arba nuostolis apskaitomas veiklos rezultatų ataskaitoje.

Kai tikrąja verte įvertintas turtas nurašomas, parduodamas, neatlygintinai perduodamas ar kitaip perleidžiamas kitam subjektui, tikrosios vertės rezervas mažinamas ta suma, kuri priskiriama tam turtui. Turto nurašymo arba pardavimo atveju suma, kuria sumažinamas tikrosios vertės rezervas, didina sukauptą perviršį arba mažina sukauptą deficitą. Turto neatlygintino perdavimo kitam subjektui atveju perduodama ir tikrosios vertės rezervo dalis, susijusi su šiuo turtu.

Išsami ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarka yra nurodyta Įstaigos Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše.

Biologinis turtas

Biologinis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jeigu atitinka šiuos turto pripažinimo kriterijus:

- Įstaiga turi teisę tuo turtu disponuoti (įskaitant teisę apriboti juo naudotis kitiems) ir jį kontroliuoti;
- pagrįstai tikėtina, kad Įstaiga būsimaisiais laikotarpiais iš šio turto gaus ekonominės naudos arba šis turtas bus naudojamas socialiniais, kultūriniais, gamtosauginiais, moksliniais, teisėsaugos, pažintiniais tikslais;
- galima patikimai nustatyti turto tikrąją vertę arba įsigijimo savikainą.

Pirminio pripažinimo metu žemės ūkio veikloje naudojamas biologinis turtas apskaitoje registruojamas tikrąja verte, atėmus įvertintas pardavimo vietos išlaidas, arba įsigijimo ar pasigaminimo savikaina. Jei tikroji vertė ir įsigijimo ar pasigaminimo savikaina negali būti patikimai nustatyta, turtas apskaitoje registruojamas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro patvirtintomis normatyvinėmis kainomis.

Pirminio pripažinimo metu ne žemės ūkio veikloje naudojamas biologinis turtas apskaitoje registruojamas tikrąja verte arba įsigijimo ar pasigaminimo savikaina. Jei tikroji vertė ir įsigijimo ar

SERTIKA
ISO 9001

pasigaminimo savikaina negali būti patikimai nustatyta, turtas apskaitoje registruojamas simboline vieno euro verte.

Po pirminio pripažinimo biologinis turtas finansinėse ataskaitose yra rodomas:

- pirminio pripažinimo metu tikrąja verte registruotas biologinis turtas yra rodomas tikrąja verte (jei turtas naudojamas ne žemės ūkio veikloje) arba tikrąja verte, atėmus įvertintas pardavimo vietos išlaidas (jei turtas naudojamas žemės ūkio veikloje);
- pirminio pripažinimo metu įsigijimo ar pasigaminimo savikaina registruotas biologinis turtas yra rodomas įsigijimo ar pasigaminimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius, jei tokie yra.

Tikrąja verte apskaitomo biologinio turto tikroji vertė yra įvertinama kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Tikrosios vertės pokytis apskaitomas veiklos rezultatų ataskaitoje, mažinant (jei tikroji vertė padidėjo) arba didinant (jei tikroji vertė sumažėjo) ataskaitinio laikotarpio sąnaudas.

Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami apskaičiuotų nuostolių suma, mažinant turto balansinę vertę ir ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas (atsižvelgiant į tai, kokiai veiklai vykdyti susijęs turto vienetas yra naudojamas). Kai vėlesnį ataskaitinį laikotarpį, pasikeitus aplinkybėms, atkuriama anksčiau pripažinta turto nuvertėjimo suma, turto balansinė vertė negali viršyti jo buvusios įsigijimo ar pasigaminimo savikainos.

Žemės ūkio produkcija nėra biologinis turtas ir žemės ūkio produkcijos gavybos momentu yra registruojama kaip atsargos.

Išsami biologinio turto apskaitos tvarka yra nurodyta Institucijos Biologinio turto apskaitos tvarkos apraše.

Atsargos

Pirminio pripažinimo metu atsargos yra vertinamos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina.

Po pirminio pripažinimo atsargos finansinėse ataskaitose yra rodomos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina arba grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri yra mažesnė.

Atsargos nukainojamos iki realizavimo vertės tam, kad jų balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti, šias atsargas panaudojus (arba pardavus). Kai atsargos yra sunaudojamos (parduodamos), jų balansinė vertė yra pripažįstama sąnaudomis tą laikotarpį, kai yra suteikiamos viešosios paslaugos (arba pripažįstamos atitinkamos pajamos). Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolat apskaitomų atsargų būdą, kai buhalterinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu (pardavimu) susijusi operacija.

Apskaičiuodama atsargų, sunaudotų, teikiant paslaugas, ar parduotų atsargų savikainą, Įstaiga taiko „pirmas gautas – pirmas išduotas“ (FIFO) atsargų įkainojimo būdą arba konkrečių kainų būdą. Atsargų įkainojimo būdas parenkamas, atsižvelgiant į atsargų ir veiklos, kurioje šios atsargos yra sunaudojamos, pobūdį.

Visa atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos sumažinimo iki grynosios realizavimo vertės suma ir visi nuostoliai dėl atsargų praradimo, nurašymo ir pan. yra pripažįstami to laikotarpio, kuriuo sumažėjo vertė ar atsirado nuostolių, nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudomis.

Išnykus aplinkybėms, dėl kurių buvo sumažinta atsargų balansinė vertė, ji apskaitoje parodoma taip, kad nauja balansinė vertė būtų lygi patikslintai grynajai realizavimo vertei, bet ne didesnė negu atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikaina. Bet kokio atsargų vertės sumažėjimo

SERTIKA
ISO 9001

atkuriama dėl grynosios realizavimo vertės padidėjimo suma yra mažinamos atitinkamos to laikotarpio, kuriuo padidėjo grynoji realizavimo vertė, sąnaudos.

Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorius. Atiduoto naudoti inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamo inventoriaus kiekinė ir vertinė apskaita tvarkoma nebalansinėse sąskaitose.

Išsami atsargų apskaitos tvarka yra nurodyta Institucijos Atsargų apskaitos tvarkos apraše.

Finansinis turtas

Finansiniam turtui, kuris gali būti ilgalaikis arba trumpalaikis, priskiriama:

- investicijos į nuosavybės vertybinius popierius;
- investicijos į skolos vertybinius popierius;
- paskolos, išankstiniai apmokėjimai ir kitos gautinos sumos;
- terminuotieji indėliai;
- pinigai ir pinigų ekvivalentai;
- kitas finansinis turtas.

Išankstinius apmokėjimus sudaro iš anksto sumokėtos sumos tiekėjams už paslaugas, kurios bus suteiktos per ateinančius laikotarpius, iš anksto perduotos gautos finansavimo sumos kitiems subjektams, už kurias subjektai teisės aktų ar sutartyse nustatyta tvarka turėtų atsiskaityti, kiti mokėjimai, kurie sąnaudomis bus pripažinti per ateinančius laikotarpius.

Pinigus sudaro pinigai kasose ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai ir lengvai iškeičiamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nedidelė.

Finansinis turtas apskaitoje registruojamas tada, kai Įstaiga gauna arba pagal vykdomą sutartį įgyja teisę gauti pinigus ar kitą finansinį turtą.

Pirmą kartą pripažindama finansinį turtą, išskyrus finansinį turtą, kuris paskesnio įvertinimo metu įvertinamas amortizuota savikaina ir kurio įsigijimo metu nebuvo išleista pinigų, Įstaiga įvertina jį įsigijimo savikaina, kurią sudaro sumokėta arba mokėtina už jį suma arba kito perduoto turto vertė. Tiesioginės sandorių sudarymo išlaidos neįtraukiamos į finansinio turto įsigijimo savikainą ir yra pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio, kurio metu buvo sudarytas sandoris, finansinės ir investicinės veiklos sąnaudomis. Finansinis turtas, kuris paskesnio įvertinimo metu vertinamas amortizuota savikaina ir kurio įsigijimo metu nebuvo išleista pinigų, pirminio pripažinimo metu vertinamas amortizuota savikaina.

Įvertinimo tikslais finansinis turtas skirstomas į tris grupes:

- parduoti laikomas finansinis turtas;
- iki išpirkimo termino laikomas finansinis turtas;
- ilgalaikės ir trumpalaikės suteiktos paskolos, gautinos sumos ir išankstiniai apmokėjimai.

Parduoti laikomu finansiniu turtu Įstaiga laiko: įsigytas kitų subjektų akcijas (išskyrus investicijas į asocijuotus arba kontroliuojamus subjektus); dalininko įnašus į viešąsias įstaigas (kurios nėra kontroliuojami ar asocijuoti subjektai); ilgalaikį finansinį turtą, kurį Institucija yra nusprendusi parduoti.

Finansinis turtas priskiriamas prie iki išpirkimo termino laikomo finansinio turto tik tada, kai Įstaiga ketina ir sugebės jį laikyti iki išpirkimo termino. Iki išpirkimo termino laikomo finansinio turto pavyzdžiai: obligacijos su nustatyta išpirkimo data (kai Įstaiga ketina jas laikyti iki išpirkimo

SERTIKA
ISO 9001

termino ar atgauti iš esmės visą jų balansinę vertę). Nuosavybės vertybiniai popieriai nelaikomi iki išpirkimo termino laikomu finansiniu turtu.

Finansinis turtas nepriskiriamas prie iki išpirkimo termino laikomo finansinio turto, kai:

- Įstaiga ketina laikyti finansinį turtą neribotą laiką;
- yra priimtas sprendimas parduoti finansinį turtą;
- emitentas turi teisę išpirkti Įstaigos laikomą finansinį turtą už sumą, kuri yra reikšmingai mažesnė už jo amortizuotą savikainą.

Kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas, finansinis turtas iš naujo įvertinamas taip:

- parduoti laikomas finansinis turtas – tikrąja verte (išskyrus investicijas į vertybinius popierius, kurių kaina aktyviojoje rinkoje neskelbiama ir kurių tikrosios vertės negalima nustatyti, bei dalininkų įnašus į viešąsias įstaigas, kurios nėra kontroliuojami ar asocijuotieji subjektai – šis parduoti laikomas finansinis turtas vertinamas įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius);
- iki išpirkimo termino laikomas finansinis turtas – amortizuota savikaina;
- paskolos – amortizuota savikaina;
- kitos po vienerių metų gautinos sumos – amortizuota savikaina;
- per vienerius metus gautinos sumos, išankstiniai apmokėjimai ir kitas trumpalaikis finansinis turtas – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Paskutinę metinio ataskaitinio laikotarpio dieną Įstaiga nustato, ar yra požymių, kad finansinio turto (ar panašaus finansinio turto vienetų grupės) balansinė vertė gali būti sumažėjusi, t. y. finansinio turto balansinė vertė yra didesnė už tikėtiną atgauti už tą finansinį turtą sumą. Pagrindiniai turto nuvertėjimo požymiai yra pateikti šios apskaitos politikos skyriuje „Turto nuvertėjimas".

Finansinio turto nuvertėjimo nuostoliai apskaitoje registruojami apskaičiuota nuvertėjimo suma, mažinant turto balansinę vertę ir ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio finansinės ir investicinės veiklos sąnaudas, išskyrus gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų nuvertėjimo nuostolius, kurie yra priskiriami pagrindinės veiklos nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudoms arba kitoms kitos veiklos sąnaudoms (atsižvelgiant į tai, su kuria veikla yra susijusios gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų sumos).

Įstaiga nurašo iš apskaitos registrų finansinį turtą (ar jo dalį) tik tada, kai ji netenka teisės to finansinio turto (ar jo dalies) kontroliuoti. Įstaiga netenka teisės kontroliuoti finansinio turto tada, kai gauna visą sutartyje numatytą naudą, baigiasi teisių galiojimo laikas arba perleidžia šias teises kitoms šalims.

Išsami finansinio turto apskaitos tvarka yra nurodyta Įstaigos Finansinio turto apskaitos tvarkos apraše ir Išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų apskaitos tvarkos apraše.

Investicijos į asocijuotuosius arba kontroliuojamus subjektus

Kontroliuojamais subjektais laikomi tie subjektai, kuriems Įstaiga daro lemiamą poveikį (subjektai, kuriuose Įstaiga turi daugiau nei 50 proc. balsavimo teisių arba turi teises valdyti subjekto veiklą pagal galiojančius teisės aktus, įstatus arba sutartis, nurodytos Finansinio turto apskaitos tvarkos apraše).

Asocijuotaisiais subjektais laikomi tie subjektai, kuriems Įstaiga daro reikšmingą poveikį (subjektai, kuriuose Įstaiga turi nuo 20 proc. iki 50 proc. balsavimo teisių arba galioja kitos reikšmingą poveikį apibrėžiančios sąlygos, nurodytos Finansinio turto apskaitos tvarkos apraše).

SERTIKA
ISO 9001

Investicijos į pavaldžias biudžetines įstaigas konsoliduojamos, o atskirose finansinėse ataskaitose apskaitomos įsigijimo savikaina, kuri yra lygi nuliui.

Investicijos į kontroliuojamas viešąsias įstaigas (kurios pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą priskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų) konsoliduojamos, o atskirose finansinėse ataskaitose apskaitomos įsigijimo savikaina.

Investicijos į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus ir konsoliduotosiose ir atskirose finansinėse ataskaitose apskaitomos nuosavybės metodu.

Investicijos į asocijuotuosius subjektus tiek atskirose finansinėse ataskaitose, tiek konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje rodomos, taikant nuosavybės metodą. Iš asocijuotųjų subjektų gauti dividendai sumažina investicijos balansinę vertę.

Dividendų pajamos Įstaigos atskirose finansinėse ataskaitose yra registruojamos finansinės ir investicinės veiklos pajamų sąskaitose.

Rengianti konsoliduotąsias finansines ataskaitas viešojo sektoriaus subjektų grupė yra laikoma ekonominiu vienetu, todėl viešojo sektoriaus subjektų grupės subjektų tarpusavio ūkinės operacijos ir jų rezultatai yra eliminuojami.

Įstaigos konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose yra rodomas visas konsoliduojamų subjektų turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai ir grynasis turtas paskutinę metinio ataskaitinio laikotarpio dieną, ataskaitinio laikotarpio pajamos ir sąnaudos, pinigų įplaukos ir išmokos.

Įstaigos konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose rodomi tik ūkinių operacijų su prie viešojo sektoriaus subjektų grupės nepriklausančiais kitais subjektais rezultatai (perviršis arba deficitas);

Išsami investicijų į asocijuotus arba kontroliuojamus subjektus apskaitos tvarka yra nurodyta Įstaigos Finansinio turto apskaitos tvarkos apraše.

Turto nuvertėjimas

Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje pripažįstami pagal nuvertėjimo požymius. Sudarydama metinį finansinių ataskaitų rinkinį, Įstaiga nustato, ar yra turto nuvertėjimo požymių.

Pagrindiniai turto nuvertėjimo požymiai taikomi Įstaigos ilgalaikiam materialiajam turtui ir nematerialiajam turtui:

- išoriniai požymiai:
  - reikšmingai sumažėjusi turto teikiamų paslaugų ar juo gaminamų produktų paklausa;
  - per ataskaitinį laikotarpį turto rinkos vertė sumažėjo reikšmingai daugiau, negu būtų sumažėjusi dėl įprastinio turto naudojimo per tą patį laikotarpį;
  - per ataskaitinį laikotarpį Įstaigos veiklos technologinėje, teisinėje aplinkoje arba Vyriausybės politikoje įvyko reikšmingų pokyčių, susijusių su Įstaigos turimo turto naudojimo apimtimi ir pobūdžiu, kurie daro neigiamą poveikį Įstaigos veiklos rezultatams;
- vidiniai požymiai:
  - yra įrodymų, kad turtas ar turto dalis yra sugadinta;
  - Įstaiga turi turto, kuris dar nėra visiškai nudėvėtas (amortizuotas), tačiau jau nebenaudojamas veikloje;
  - per ataskaitinį laikotarpį įvyko (arba jie yra tikėtini netolimoje ateityje) reikšmingų ilgalaikių pokyčių, susijusių su turto naudojimo apimtimi ir pobūdžiu, tokių kaip turto galimybių neišnaudojimas (prastovos); planuojama nutraukti ar restruktūrizuoti veiklą, kurią vykdant naudojamas šis turtas; planuojama perleisti turtą anksčiau, negu iki tol tikėtasi, ir panašūs pokyčiai, darantys neigiamą poveikį Įstaigos veiklos rezultatams;

SERTIKA
ISO 9001

- turtui eksploatuoti ir prižiūrėti reikia daugiau išlaidų, nei buvo numatyta išpradžių.

Pagrindiniai turto nuvertėjimo požymiai taikomi Įstaigos finansiniam turtui:

- yra žinoma, kad skolininkas turi didelių finansinių sunkumų ar yra didelė tikimybė, kad skolininkas bankrutuos;
- nesilaikoma sutarties sąlygų, pavyzdžiui, laiku nesumokamos skolos arba nevykdomi kiti įsipareigojimai (pvz.: prekių ar paslaugų, už kurias buvo iš anksto sumokėta, suteikimas; palūkanų ar paskolos grąžinimas);
- dėl ekonominių ar teisinių priežasčių, susijusių su skolininko finansiniais sunkumais, Įstaiga suteikė skolininkui nuolaidų, kurių priešingu atveju nebūtų suteikusi;
- skolininkas ginčija savo skolinius įsipareigojimus Įstaigai ir yra tikimybė, kad ginčas bus išspręstas ne Įstaigos naudai;
- finansinio turto nuvertėjimas buvo pripažintas ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu;
- ankstesnė patirtis rodo, kad nebus atgauta visa gautinų sumų vertė.

Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami apskaičiuotų nuostolių suma, mažinant turto balansinę vertę ir ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas.

Turto nuvertėjimas nėra tolygus turto nurašymui. Turtui nuvertėjus, yra mažinama turto vieneto balansinė vertė, tačiau išsaugoma informacija apie turto įsigijimo savikainą, t. y. turto vieneto įsigijimo savikaina apskaitoje lieka tokia pati kaip iki nuvertėjimo nustatymo, o nuvertėjimas registruojamas atskiroje sąskaitoje. Turto nuvertėjimas apskaitoje yra registruojamas ne didesne verte nei turto balansinė vertė.

Kai vėlesnį ataskaitinį laikotarpį, pasikeitus aplinkybėms, atkuriama anksčiau pripažinta turto nuvertėjimo suma, turto balansinė vertė po nuvertėjimo atkūrimo negali viršyti jo balansinės vertės, kuri būtų buvusi, jeigu turto nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

Išsami turto nuvertėjimo apskaitos tvarka yra nurodyta Įstaigos Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše, Nematerialiojo turto apskaitos tvarkos apraše, Finansinio turto apskaitos tvarkos apraše ir Išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų apskaitos tvarkos apraše.

Finansiniai įsipareigojimai

Ilgalaikiams finansiniams įsipareigojimams priskiriami:

- ilgalaikiai skoliniai įsipareigojimai;
- ilgalaikiai atidėjiniai (žr. šios apskaitos politikos skyrių „Atidėjiniai“);
- kiti ilgalaikiai įsipareigojimai.

Trumpalaikiams finansiniams įsipareigojimams priskiriami:

- ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai (žr. šios apskaitos politikos skyrių „Atidėjiniai“);
- ilgalaikių skolinių įsipareigojimų einamųjų metų dalis;
- trumpalaikiai skoliniai įsipareigojimai;
- mokėtinos subsidijos, dotacijos ir finansavimo sumos;
- mokėtinos sumos į biudžetus ir fondus;
- mokėtinos socialinės išmokos;
- mokėtinos sumos, susijusios su vykdoma veikla:
  - tiekėjams mokėtinos sumos;
  - su darbo santykiais susiję įsipareigojimai;

SERTIKA ISO 9001

- sukauptos mokėtinos sumos;
- kiti trumpalaikiai įsipareigojimai.

Finansiniai įsipareigojimai apskaitoje registruojami tik tada, kai Įstaiga prisiima įsipareigojimą sumokėti pinigus ar atsiskaityti kitu finansiniu turtu. Įsipareigojimai pagal planuojamus sandorius nepripažįstami finansiniais įsipareigojimais, kol jie neatitinka finansinio įsipareigojimo apibrėžimo (t. y. kol Įstaiga neturi įsipareigojimo perduoti pinigus ar kitą finansinį turtą kitai šaliai arba pasikeisti finansinėmis priemonėmis su kita šalimi galimai sau nepalankiomis sąlygomis).

Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai, išskyrus finansinius įsipareigojimus, kurie paskesnio įvertinimo metu įvertinami amortizuota savikaina ir kurių atsiradimo metu nebuvo gauta pinigų, yra vertinami įsigijimo savikaina. Su sandorių sudarymu susijusios išlaidos pripažįstamos pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai jos susidaro. Finansiniai įsipareigojimai, kurie paskesnio įvertinimo metu įvertinami amortizuota savikaina ir kurių atsiradimo metu nebuvo gauta pinigų, pirminio pripažinimo metu vertinami amortizuota savikaina.

Po pirminio pripažinimo finansiniai įsipareigojimai finansinėse ataskaitose yra rodomi:

- finansiniai įsipareigojimai, susiję su rinkos kainomis, – tikrąja verte;
- kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai, jų einamųjų metų dalis, trumpalaikiai skoliniai įsipareigojimai, nesusiję su rinkos kainomis, – amortizuota savikaina;
- kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina.

Finansinių įsipareigojimų, susijusių su rinkos kainomis, Įstaiga neturi.

Įstaiga nurašo iš apskaitos registrų finansinį įsipareigojimą ar jo dalį tik tada, kai įsipareigojimas įvykdomas, yra panaikinamas ar nustoja galioti.

Išsami finansinių įsipareigojimų apskaitos tvarka yra nurodyta Įstaigos Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų apskaitos tvarkos apraše.

Finansavimo sumos

Finansavimo sumos – Institucijos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, kitų išteklių fondų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų, užsienio valstybių ir organizacijų, kitų šaltinių gauti arba gautini pinigai arba kitas turtas, skirti Įstaigos nuostatuose nustatytiems tikslams pasiekti ir funkcijoms atlikti ir vykdomoms programoms įgyvendinti. Finansavimo sumos apima ir Įstaigos gautus arba gautinus pinigus, ir kitą turtą pavedimams vykdyti, kitas lėšas Įstaigos išlaidoms dengti ir kaip paramą gautą turtą.

Gautos ir gautinos finansavimo sumos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje kaip turtas ir kaip finansavimo sumos, jeigu jos atitinka šiuos kriterijus:

- finansavimo sumų gavėjas užtikrina, kad tenkinamos finansavimo sumų davėjo jam nustatytos sąlygos finansavimo sumoms gauti;
- yra finansavimo sumų davėjo sprendimų ar kitų raštiškų įrodymų, kad finansavimo sumos bus suteiktos ir pinigai bus pervesti ar kitas turtas bus perduotas;
- finansavimo sumų dydis gali būti patikimai įvertintas.

Valstybės biudžeto asignavimai pripažįstami gautinomis finansavimo sumomis, tik teisės aktų nustatyta tvarka pateikus paraišką gauti finansavimo sumas, jei yra tenkinami punkte aukščiau nurodyti kriterijai.

Jei patiriamos sąnaudos, kurios bus finansuojamos iš numatytų finansavimo šaltinių, net kai finansavimo sumos dar nėra gautos ir paraiška joms nepateikta, bet yra tenkinami aukščiau pateikti

SERTIKA
ISO 9001

finansavimo sumų pripažinimo kriterijai, pripažįstamos finansavimo pajamos ir sukauptos finansavimo pajamos, kurios parodomos finansinės būklės ataskaitoje prie sukauptų gautinų sumų.

Finansavimo sumos (gautinos arba gautos) yra skirstomos į:

- finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti;
- finansavimo sumas kitos išlaidoms.

Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti gali būti registruojamos nemokamai ar už simbolinę kainą, gavus ilgalaikį materialųjį ar nematerialųjį turtą, biologinį turtą ar atsargas arba gavus pinigus jiems įsigyti.

Finansavimo sumos kitoms išlaidoms yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms (negautoms pajamoms) kompensuoti. Taip pat finansavimo sumomis kitoms išlaidoms yra laikomos visos likusios finansavimo sumos, nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

Finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais patiriamos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos.

Kitiems viešojo sektoriaus subjektams perduotos finansavimo sumos yra nepriskiriamos sąnaudoms – tokiu atveju yra mažinamos gautos finansavimo sumos ir registruojamos perduotos finansavimo sumos.

Kitiems ne viešojo sektoriaus subjektams perduotos finansavimo sumos registruojamos kaip Įstaigos finansavimo sąnaudos, kartu pripažįstant finansavimo, kuris buvo skirtas šiam tikslui, pajamas.

Įstaiga, perduodama finansavimo sumas ne viešojo sektoriaus subjektams, registruoja perduotas finansavimo sumas, šiais atvejais:

- kai perduoda savo turtą, įsigytą iš finansavimo sumų, ne viešojo sektoriaus subjektams, kai dėl to registruojama kito viešojo sektoriaus subjekto investicija taikant nuosavybės metodą;
- kai finansavimo sumos perduodamos per tarpininką, t. y. kai Įstaiga perduoda savo turtą, įsigytą iš finansavimo sumų, ne viešojo sektoriaus subjektams, kurie finansuoja viešojo sektoriaus subjektus.

Kitiems viešojo arba ne viešojo sektoriaus subjektams perduotos finansavimo sumos, už kurių panaudojimą finansavimo sumų gavėjas teisės aktų nustatyta tvarka turi atsiskaityti Įstaigai, registruojamos kaip išankstiniai apmokėjimai arba ateinančių laikotarpių sąnaudos.

Įstaiga, gautas finansavimo sumas ar turtą iš kito viešojo sektoriaus subjekto per tarpininką, apskaitoje registruoja turtą ir gautas finansavimo sumas pagal pirminį finansavimo sumų šaltinį, kurį nurodo tarpininkas arba finansavimo sumų davėjas.

Įstaigos finansinių ataskaitų rinkinyje finansavimo sumos parodomos pagal finansavimo šaltinį ir tikslinę paskirtį.

Išsami finansavimo sumų apskaitos tvarka yra nurodyta Įstaigos Finansavimo sumų apskaitos tvarkos apraše.

Pajamos

Įstaigos pagrindinės veiklos pajamoms priskiriamos pajamos, gautos, vykdant ūkines operacijas, apimančias pagrindinių nuostatuose nustatytų valstybės funkcijų atlikimą ir jai pavestų programų vykdymą.

Įstaigos nepagrindinės veiklos pajamoms priskiriamos pajamos, gautos, vykdant nepagrindinę veiklą.

Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas.

SERTIKA
ISO 9001

Finansavimo pajamos pripažįstamos tuo pačiu laikotarpiu, kai yra padaromos su šiomis pajamomis susijusios sąnaudos.

Kitos pajamos pripažįstamos, kai tikėtina, kad bus gauta su sandoriu susijusi ekonominė nauda, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą ir kai galima patikimai įvertinti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas.

Finansavimo pajamos veiklos rezultatų ataskaitoje parodomos pagal finansavimo šaltinius ir pagal veiklos, kuriai priskiriamos pajamos, tipą (pagrindinė veikla, finansinė ir investicinė veikla arba kita veikla).

Pajamomis laikomas tik Įstaigos gaunamos ekonominės naudos padidėjimas. Įstaigos pajamomis nepripažįstamos trečiųjų asmenų vardu surinktos sumos, nes tai nėra Įstaigos gaunama ekonominė nauda. Kai Įstaiga yra atsakinga už tam tikrų sumų administravimą ir surinkimą, tačiau teisės aktų nustatyta tvarka privalo pervesti surinktas sumas į biudžetą ir neturi teisės šių sumų ar jų dalies atgauti tą patį ar vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais, tokios sumos ar jų dalis nėra Įstaigos pajamos ir apskaitoje registruojamos kaip gautinos ir mokėtinos sumos.

Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t. y. kurį suteikiamos viešosios, kitos paslaugos, parduodamas turtas ar kt., nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Pajamos įvertinamos ir finansinėse ataskaitose rodomos tikrąja verte.

Išsami pajamų apskaitos tvarka yra nurodyta Įstaigos Pajamų apskaitos tvarkos apraše ir Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos apraše.

Sąnaudos

Įstaigos pagrindinės veiklos sąnaudoms priskiriamos sąnaudos, patirtos, vykdant ūkines operacijas, apimančias pagrindinių nuostatuose nustatytų valstybės funkcijų atlikimą ir jai pavestų programų vykdymą.

Įstaigos kitos veiklos sąnaudoms priskiriamos sąnaudos, atsirandančios, vykdant nepagrindinę veiklą.

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos, vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką.

Sąnaudomis pripažįstama tik ta ankstesniųjų ir ataskaitinio laikotarpių išlaidų dalis, kuri tenka per ataskaitinį laikotarpį uždirbtoms pajamoms ar prisiimtiems įsipareigojimams. Išlaidos, skirtos pajamoms uždirbti būsimaisiais laikotarpiais, apskaitoje registruojamos ir pateikiamos finansinėse ataskaitose kaip turtas ir pripažįstamos sąnaudomis būsimaisiais laikotarpiais.

Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su konkrečių pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

Tais atvejais, kai Įstaigos sąnaudas kompensuoja trečioji šalis, pripažintos sąnaudos sumažinamos kompensacijos suma.

Sąnaudos įvertinamos tikrąja verte. Kai atsiskaitymai atliekami grynaisiais pinigais arba jų ekvivalentais, sąnaudų dydis įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų arba jų ekvivalentų suma (neįskaitant į ją atgautino pridėtinės vertės mokesčio). Tais atvejais, kai numatytas atsiskaitymo laikotarpis ilgesnis nei 1 m. ir palūkanos nėra išskirtos iš bendros mokėtinos sumos, sąnaudų dydis įvertinamas, diskontuojant atsiskaitymo sumą.

SERTIKA
ISO 9001

Veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos sąnaudos parodomos, atsižvelgiant į jų pobūdį (t. y. darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, nusidėvėjimo ir pan. sąnaudos).

Išsami sąnaudų apskaitos tvarka yra nurodyta Įstaigos Sąnaudų apskaitos tvarkos apraše ir Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos apraše.

Finansinė nuoma (lizingas) ir veiklos nuoma

Nuomos sutartims taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Ar nuoma bus laikoma veiklos nuoma, ar finansine nuoma, priklauso ne nuo sutarties formos, o nuo jos turinio ir ekonominės prasmės.

Nuomos sandoriai grupuojami į veiklos nuomos ar finansinės nuomos (lizingo) sandorius, atsižvelgiant į tai, kiek turto nuosavybės teikiamos naudos ir rizikos tenka nuomotojui ir kiek nuomininkui:

- Nuoma yra laikoma finansine nuoma, jei iš esmės visa su turto nuosavybe susijusi nauda ir didžioji dalis rizikos perduodama nuomininkui;
- Nuoma yra laikoma veiklos nuoma, kai, perduodant turtą nuomininkui, didžioji dalis su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ne perduodama nuomininkui, o lieka nuomotojui.

Finansinės nuomos atveju apskaitoje registruojamas įsigytas ilgalaikis materialusis turtas arba nematerialusis turtas. Jeigu nuomos sutartyje nurodytos palūkanos reikšmingai skiriasi nuo rinkos palūkanų normos arba nėra nurodytos, turto įsigijimo savikaina apskaičiuojama, diskontuojant visą sutartyje nurodytą įmokų sumą iki dabartinės vertės, taikant apskaičiuotų palūkanų normą sutarties sudarymo momentu. Turto įsigijimo savikaina lygi apskaičiuotai finansinio įsipareigojimo amortizuotai savikainai. Finansinės nuomos būdu įsigyto ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė (nematerialiojo turto atveju – amortizuojamoji vertė) paskirstoma per visą jo naudingo tarnavimo laiką.

Turto, įsigyto pagal finansinės nuomos (lizingo) sandorius, apskaitai yra taikomi tie patys principai kaip ir principai, taikomi ilgalaikio materialiojo turto arba nematerialiojo turto apskaitai.

Finansinės nuomos atveju apskaitoje registruojamos finansinės nuomos įmokos yra padalijamos, išskiriant turto vertės dengimo sumą, palūkanas ir kitas įmokas (kompensuotinas nuomos sumas, neapibrėžtus nuomos mokesčius ir pan., jei jie yra numatyti finansinės nuomos sutartyje). Palūkanos priskiriamos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudoms ir apskaitoje registruojamos kaupimo principu, t. y. registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį apskaičiuojamos mokėtinos palūkanos.

Veiklos nuomos atveju nuomos įmokos pagal nuomos sutartį yra registruojamos apskaitoje kaip sąnaudos tolygiai (tiesiniu metodu) per nuomos laikotarpį ir priskiriamos pagrindinės veiklos sąnaudoms.

Sandoriai užsienio valiuta

Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje pagal sandorio dieną galiojusį Lietuvos banko skelbiamą užsienio valiutos kursą. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo dieną yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose. Veiklos rezultatų ataskaitoje atlikta tokių pajamų ir sąnaudų tarpusavio įskaita ir parodytas tik perskaičiavimo dėl valiutos kursų pokyčių rezultatas.

Valiutos kurso ir valiutos keitimo kurso skirtumas, susidaręs, keičiant (perkant ar parduodant) valiutą, laikomas banko paslauga ir registruojamas kaip pagrindinės veiklos kitos sąnaudos.

SERTIKA
ISO 9001

Valiutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos Lietuvos banko skelbiamą Lietuvos Respublikos piniginio vieneto ir užsienio valiutos santykį.

Išsami sandorių užsienio valiuta apskaitos tvarka yra nurodyta Įstaigos Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos apraše.

Atidėjiniai

Atidėjiniai pripažįstami ir apskaitoje registruojami, kai atitinka visus šiuos pripažinimo kriterijus:

- Įstaiga turi įsipareigojimą (teisinę prievolę arba neatšaukiamąjį pasižadėjimą) dėl buvusio įvykio;
- tikimybė, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės;
- įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta.

Jei patenkinamos ne visos šios sąlygos, atidėjiniai nėra pripažįstami, o informacija apie susijusį su tikėtina sumokėti suma neapibrėžtąjį įsipareigojimą yra pateikiama finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

Atidėjiniais pripažįstami tik tie įsipareigojimai, kurie susiję su buvusiais įvykiais. Atidėjiniais nepripažįstami numatomi būsimi nuostoliai ar išlaidos, susiję su Įstaigos būsima veikla.

Įstaiga pripažįsta atidėjinio sumą, atsižvelgdama į labiausiai tikėtiną dabartiniam įsipareigojimui padengti reikalingų išlaidų sumą paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną. Atidėjinio sumos dydis nustatomas, remiantis panašios veiklos patirtimi, pasirašytomis sutartimis, priimtais teisės aktais, ekspertų išvadomis, poataskaitiniais įvykiais ir pan.

Paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną atidėjiniai peržiūrimi ir jų vertė koreguojama, atsižvelgiant į naujus įvykius ir aplinkybes. Jei paaiškėja, kad įsipareigojimų turtu dengti nereikės ar atidėjinio suma sumažėjo, atidėjiniai panaikinami arba sumažinami, mažinant finansinės būklės ataskaitos straipsnių „Ilgalaikiai atidėjiniai“ arba „Ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai“ sumas.

Ilgalaikiai atidėjiniai diskontuojami iki dabartinės jų vertės. Taikoma diskonto norma, tiksliausiai parodanti dabartinės pinigų vertės ir įsipareigojimui būdingos rizikos rinkos įvertinimą.

Finansinėse ataskaitose atidėjiniai yra rodomi:

- ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai – labiausiai tikėtina įsipareigojimui padengti reikalingų išlaidų suma;
- ilgalaikiai atidėjiniai – amortizuota savikaina (diskontuota labiausiai tikėtina įsipareigojimui padengti reikalingų išlaidų suma).

Įstaiga Atidėjinių neformuoja.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas

Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas registruojami nebalansinėse sąskaitose.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas nerodomi nei finansinės būklės ataskaitoje, nei veiklos rezultatų ataskaitoje. Informacija apie juos yra pateikiama aiškinamajame rašte. Kai tikimybė yra labai maža, kad reikės panaudoti turtą įsipareigojimui padengti arba kad neapibrėžtasis turtas duos Įstaigai ekonominės naudos, informacija aiškinamajame rašte nėra pateikiama.

SERTIKA
ISO 9001

Informacija apie neapibrėžtąjį turtą ir įsipareigojimus turi būti peržiūrima ne rečiau negu kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną, siekiant užtikrinti, kad pasikeitimai būtų tinkamai atskleisti aiškinamajame rašte.

Įstaiga neapibrėžtųjų įsipareigojimų, neapibrėžtojo turto neturi.

Poataskaitiniai įvykiai

Poataskaitinis įvykis – įvykis per laikotarpį nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos iki finansinių ataskaitų rinkinio sudarymo dienos.

Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Įstaigos finansinę padėtį paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (t. y. turi įtakos Įstaigos finansinei padėčiai ar veiklos rezultatams balanso datą), yra koreguojantieji poataskaitiniai įvykiai. Atsižvelgiant į jų įtakos parengtoms finansinėms ataskaitoms reikšmę, koreguojantieji poataskaitiniai įvykiai yra rodomi finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose.

Poataskaitiniai įvykiai, kurie nesuteikia papildomos informacijos apie Įstaigos finansinę padėtį paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (t. y. šie įvykiai parodo sąlygas, atsiradusias po paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos), yra nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai. Nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai aprašomi aiškinamajame rašte, kai jie reikšmingi.

Išsami poataskaitinių įvykių apskaitos tvarka yra nurodyta Įstaigos poataskaitinių įvykių ir apskaitos klaidų taisymo apskaitos tvarkos apraše.

Apskaitos politikos keitimas

Įstaiga pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti skirtingų ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia, kad būtų galima nustatyti Įstaigos finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų keitimosi tendencijas.

Įstaiga pasirenka ir taiko apskaitos politiką, remdamasi nuostatomis, pateiktomis VSAFAS 1 „Finansinių ataskaitų rinkinių pateikimas".

Ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių pripažinimo, apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų vertinimo apskaitoje pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos keitimu.

Įstaigos apskaitos politika gali būti keičiama:

- dėl VSAFAS nuostatų pakeitimo;
- jei to reikalauja kiti teisės aktai.

Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose parodomas, taikant retrospektyvinį būdą, t. y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi naudojama, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams nuo jų atsiradimo.

Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas einamojo ataskaitinio laikotarpio informacijai ir darytų ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį apskaitos politika pakeičiama, ir parodomas einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitoje apskaitos politikos keitimo poveikio dalis, susijusi su ankstesniais laikotarpiais, rodoma straipsnyje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka". Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio informacija finansinėse ataskaitose pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nėra koreguojama.

SERTIKA
ISO 9001

Apskaitos politika gali būti keičiama tik nuo ataskaitinio laikotarpio pradžios, nes informacija už visą ataskaitinį laikotarpį turi būti parodoma, taikant vienodą apskaitos politiką panašaus pobūdžio ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams.

Apskaitinių įverčių keitimas

Apskaitinis įvertis – remiantis prielaidomis, atsižvelgiant į dabartinę turto ir įsipareigojimų vertę ir tikėtiną naudą ar įsipareigojimus, nustatomas apytikslis dydis, naudojamas turto ir įsipareigojimų vertei nustatyti.

Apskaitiniai įverčiai naudojami, kai turto ar įsipareigojimų vertės negali būti tiksliai apskaičiuotos, o tik įvertintos.

Apskaitiniai įverčiai yra peržiūrimi tuo atveju, jei pasikeičia aplinkybės, kuriomis buvo remtasi, atliekant įvertinimą, arba atsiranda papildomos informacijos ar kitų įvykių.

Apskaitinio įverčio keitimas nesusijęs su ankstesniais laikotarpiais ir nėra apskaitos klaidos taisymas, todėl buhalterinėje apskaitoje registruojamas tą ataskaitinį laikotarpį, kurį keitimas buvo atliktas, o finansinėse ataskaitose parodomas, taikant perspektyvinį būdą.

Finansinių ataskaitų elemento vertės pokytis, atsiradęs dėl apskaitinio įverčio pokyčio, turi būti parodytas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo parodyta prieš tai buvusi šio ataskaitos elemento vertė. Informacija, susijusi su apskaitinio įverčio pakeitimu, pateikiama aiškinamajame rašte.

Apskaitos klaidų taisymas

Apskaitos klaida – klaida, kuri atsiranda dėl neteisingo skaičiavimo, netinkamo apskaitos metodo taikymo, neteisingo ūkinės operacijos ar ūkinio įvykio registravimo ar dėl apsirikimo.

Esminė apskaitos klaida – einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu išaiškėjusi klaida, dėl kurios praėjusio ar kelių praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinės ataskaitos negali būti laikomos iš esmės patikimomis.

Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vertinė išraiška yra didesnė nei 0,25 procento turto vertės.

Einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu gali būti pastebėtos klaidos, padarytos praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Ir esminės, ir neesminės klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose.

Klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose parodoma taip:

- jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir parodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;

- jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir parodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama.

Su esminės klaidos taisymu susijusi informacija pateikiama aiškinamajame rašte:

- esminių apskaitos klaidų pobūdis ir ataskaitinis laikotarpis, kurį esminė klaida buvo padaryta;

- kokiems finansinės būklės ataskaitos straipsniams esminės apskaitos klaidos taisymas turėjo įtakos;

- koregavimo suma, registruota apskaitoje ir įtraukta, parodant grynąjį ataskaitinio laikotarpio perviršį ar deficitą.

SERTIKA
ISO 9001

Išsami apskaitos klaidų taisymo tvarka yra nurodyta Įstaigos poataskaitinių įvykių ir apskaitos klaidų taisymo apskaitos tvarkos apraše.

Informacijos pagal segmentus atskleidimas

Įstaigos finansinėse ataskaitose pateikiama informacija apie šiuos pirminius segmentus pagal atliekamas valstybės funkcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje.

Turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai, pajamos, sąnaudos ir pinigų srautai pirminiams segmentams pagal valstybės funkcijas priskiriami pagal tai, kokioms programoms vykdyti skiriami ir naudojami ištekliai.

Jei turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir sąnaudų priskyrimo segmentui pagrindas yra neaiškus, šios sumos yra priskiriamos didžiausią Institucijos veiklos dalį apimančiam švietimo segmentui.

Įstaigos veiklos specifika nesąlygoja poreikio pasirinkti antrinius segmentus, pagal kuriuos būtų pateikiama informacija finansinėse ataskaitose.

Straipsnių tarpusavio įskaitos ir palyginamieji skaičiai

Turtas ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos bei pinigų įplaukos ir išmokos finansinėse ataskaitose nurodomi atskirai. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, turto ir įsipareigojimų, taip pat pajamų ir sąnaudų tarpusavio įskaita negalima, išskyrus atvejus, kai konkretus VSAFAS reikalauja būtent tokios įskaitos.

VSAFAS numatytais atvejais pajamų ir sąnaudų straipsnių tarpusavio įskaita gali būti atliekama finansinėse ataskaitose, pateikiant tik rezultatą (t. y. iš pajamų atėmus atitinkamas sąnaudas): pelną arba nuostolį. Pavyzdžiui, rezultatas – pelnas arba nuostolis yra rodomas, perleidus ar pardavus ilgalaikį turtą, keičiant užsienio valiutą.

Palyginamųjų skaičių klasifikavimas yra koreguojamas, kad atitiktų ataskaitinių metų klasifikavimą.

SERTIKA
ISO 9001

III. PASTABOS

FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA

1. Informacija apie ilgalaikį nematerialųjį turtą (pastaba Nr. P03)

Viešoji įstaiga turi ilgalaikio nematerialaus turto, kuris rodomas eilutėje „Programinė įranga ir jos licencijos“:

- jo įsigijimo savikaina 137 091,84 eur,

- priskaičiuota nusidėvėjimo – 116 615,58, t.sk. per 2016 m. - 41 301,12 Eur,

- likutinė vertė – 20 476,26 Eur.

Viešoji įstaiga turi ilgalaikio nematerialaus turto, kuris yra pilnai amortizuotas, tačiau vis dar naudojamas viešojo sektoriaus subjekto veikloje. Jo įsigijimo savikaina – 13 176,18 Eur.

Neatlygintinai per ataskaitinį laikotarpį ilgalaikio nematerialiojo turto negauta.

Nematerialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį pateiktas 13-ojo VSAFAS „Nematerialusis turtas“ 1 priede.

2. Informacija apie ilgalaikį materialųjį turtą (pastaba Nr. P04)

Viešoji įstaiga turi ilgalaikio materialiojo turto, kuris rodomas eilutėje „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir informaciją apie jį sudaro:

- jo įsigijimo savikaina laikotarpio pradžioje 1670 750,73 Eur;

- priskaičiuota nusidėvėjimo 1 330 952,02 Eur, t.sk. per 2016 m. 114 140,84 Eur;

- likutinė vertė 2016 12 31 402 587,22Eur.

Visiškai nudėvėto, tačiau veikloje naudojamo ilgalaikio turto įsigijimo savikaina – 860 978,48 Eur, iš jų:

- statinių – Srutų rezervuarą, įsigijimo savikaina – 41 109,43 Eur;

- mašinų ir įrengimų, jų įsigijimo savikaina – 178 904,95 Eur;

- mokomasis automobilis PEUGEOT307 5PX-LINE, jo įsigijimo savikaina 12 626,41 Eur,

- kitos transporto priemonės, kurių įsigijimo vertė 356 558,69 Eur,

- baldai ir biuro įranga, kurių įsigijimo savikaina 91 171,80 Eur,

- kitas ilgalaikis turtas, kurio įsigijimo savikaina – 180 604,88 Eur.

Per ataskaitinį laikotarpį padidėjo ilgalaikio materialiojo turto vertė eilutėje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ – tai mokyklos katilinės esminio pagerinimo darbai, kuriems iš valstybės biudžeto dar 2015 m. buvo panaudota 68 090,00 Eur, 2016 m. 57 000,00 Eur. 2016 12 31 darbai dar nėra pilnai baigti.

Per ataskaitinį laikotarpį nurašyto ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina – 27073,67 Eur, sukauptas nusidėvėjimas – 27073,67 Eur.

Materialaus turto per 2016 m. Viešoji įstaiga įsigijo už 89 862,18 Eur, iš kurio nemokamai gautas ilgalaikis turtas:

- gautas iš Vokietijos Respublikos automobilis – 500,00 Eur,

- gauti vadovėliai – 83,01 Eur

Nenaudojamo ar laikinai nenaudojamo ilgalaikio materialiojo turto Viešojoje įstaigoje nėra.

SERTIKA
ISO 9001

Nuvertėjimo pagal 22-ojo VSAFAS „Turto nuvertėjimas“ požymius nenustatyta.

Materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį patektas 12-ojo VSAFAS 1 priede.

3. Informacija apie ilgalaikį finansinį turtą (pastaba Nr. P05,P06)

Įstaiga, yra Viešosios įstaigos „Žaliosios energetikos centras“ dalininkė.
Centro dalininkai yra šie:

- Lietuvos verslo darbdavių konfederacija,
- VšĮ Alantos technologijos ir verslo mokykla,
- VšĮ „Ekonominių – socialinių tyrimų ir mokymų centras“,
- Vilniaus miesto savivaldybė,
- UAB „GECO investicijos“.

Visi dalininkai turi po lygiai balsų ir vienodą 289,62 Eur įnašą. Centras vykdo projektus atsinaujinančių energetikos šaltinių srityje.

Pagal Viešosios įstaigos „Žaliosios energetikos centras“ pateiktus duomenis centro gautos finansavimo pajamos lygios sąnaudoms. Projektai vykdomi.

4. Informacija apie biologinį turtą (pastaba Nr. P07)

Žemės ūkio veikloje naudojamas biologinis turtas:

- Galvijai – 2016 12 31 – 112 819,70 Eur,
- Rudeninis arimas ir žiemkenčių sėja – 47 124,69 Eur,

Ne žemės ūkio veikloje naudojamas biologinis turtas:

- Avys – tikroji vertė 2016 12 31 – 1500,42 Eur,
- Arkliai – tikroji vertė 2016 12 31 – 622,68 Eur,
- Bitės – tikroji vertė 2016 12 31 – 587,52 Eur.

5. Informacija apie atsargas (pastaba Nr. P08)

Viešoji įstaiga turi atsargų likutį 2016 m. gruodžio 31 d., reikalingų jos veiklai, kurias rodo eilutėje „Atsargos“.

Per 2016 m. atsargų buvo įsigyta už 320 732,00 Eur, sunaudota veikloje už 318 434,60 Eur, perkelta į užbalansinę sąskaitą ūkinio inventoriaus už 4 566,13 Eur.

Atsargų likutį 57 130,64 Eur sudaro :

medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorius – 15047,19 Eur, iš jų:

- kanceliarinių prekių, skirtų projekto „Darnus ūkininkavimas“ būsimiems mokymams vertė- 1434,85 Eur,
- degalų, tepalų įsigijimo savikaina – 1910,63 Eur;
- kitos atsargos – 11701,71 Eur.

pagaminta produkcija ir prekės, skirtos parduoti – 42 083,45 Eur, iš jų:

- pagaminta augalininkystės produkcija – 39715,81 Eur;
- pagaminta gyvulininkystės produkcija (bičių produktai, pienas, organinės trąšos) – 1306,49 Eur;
- Perdirbimo produktai (miltai) – 262,33 Eur;
- Atsargos, skirtos parduoti – 1388,82 Eur.

Atsargų vertė per ataskaitinį laikotarpį nebuvo nei sumažinta nei atkurta.

Nebalansinėse sąskaitose atiduoto ūkinio inventoriaus vertė 2016 m. gruodžio 31 d. – 135 715,06 eurai.

SERTIKA ISO 9001

6. Informacija apie išankstinius apmokėjimus (pastaba Nr. P09)

Viešoji įstaiga turi išankstinių apmokėjimų, kurie 2016 metų gruodžio mėn. 31 d. sudarė 807,36 tai mokėjimai už prekes, reikalingas įstaigos veiklai.

7. **Informacija apie gautinas sumas (pastaba Nr. P10)**

Per vienerius metus gautinas sumas 2016 m. gruodžio 31 d. sudarė:

a) gautinos sumos už parduotas prekes ir suteiktas paslaugas – 6094,11 Eur, iš jų:

- gautinos sumos už parduotas prekes (ekologinis pienas) – 458,65 Eur;
- gautinos sumos už suteiktas paslaugas (apgyvendinimo, maitinimo ir pan. paslaugos juridiniams asmenims, vykdant mokymų projektus) – 5 635,46 Eur.

Sukauptos gautinos sumos – 67378,20 eurų, tai sumos kurias sudaro:

a) sukauptos finansavimo sumos – 34 654,85 Eur, iš jų:

- sukauptos gautinos darbo užmokesčio sumos (atostoginiai) – 19 175,22 Eur;
- sukauptos gautinos soc. draudimo įmokos (atostoginiais) – 5 940,48 Eur;
- sukauptos gautinos sumos už ryšio paslaugas – 127,19 Eur;
- sukauptos gautinos sumos už transporto paslaugas – 416,39 Eur;
- sukauptos gautinos sumos už IMT remonto paslaugas – 117,48 Eur;
- sukauptos gautinos sumos už komunalines paslaugas – 8 020,63 Eur;
- sukauptos gautinos sumos už kitas paslaugas – 857,46 Eur;

b) sukauptos gautinos sumos už suaugusiųjų mokymą pagal bendrojo vidurinio ugdymo programas per Molėtų rajono savivaldybės administraciją -2134,55 Eur;

c) sukauptos gautinos sumos, susiję su viešosios įstaigos vykdoma projektine veikla –

- NMA prie LR Žemės ūkio ministerijos projektas „Darnus ūkininkavimas – 256,06 Eur;

d) NMA prie LR žemės ūkio ministerijos gautinos sumos vykdant žemės ūkio veiklą – 30332,74 Eur;

e) kitos gautinos sumos – 890,78 Eur gautinos sumos už telefoninius pokalbius.

8. Informacija apie pinigus ir jų ekvivalentus (pastaba Nr. P11)

2016 metų gruodžio mėn. 31 d Viešoji įstaiga sąskaitose turėjo 9 901,11 Eur, iš kurių:

- 9175,53 Eur pinigai bankų sąskaitose, iš jų 4777,28 Eur finansavimo lėšos NMA prie LR Žemės ūkio ministerijos projekto „Darnus ūkininkavimas“ vykdymui ir 4292,05 Eur savos lėšos.
- 725,58 Eur pinigai kasoje. Tai savos uždirbtos lėšos.

9. Informacija apie finansavimo sumas (pastabos Nr.P12)

Informacija apie finansavimo sumas pagal šaltinį, jų paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį pateikti 20 VSAFAS 4 priedas.

10. Informacija apie nuomą, finansinę nuomą (lizingą) ir kitas turto perdavimo sutartis (pastaba Nr. P13)

Pagal panaudą mokyklos valdomas turtas 2016 metų gruodžio mėn. 31 d. buvo pasiskirstęs taip:

Viešoji įstaiga pagal 2007 m. vasario 28 d. Valstybės nekilnojamojo turto panaudos sutartį Nr. SUT-105 ir Valstybės ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto panaudos sutartį Nr. SUT-106 panaudos pagrindais laikinai naudojasi pagal tiesioginę paskirtį ir sutartį perduotu turtu. Panaudos davėjas – Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Panaudos sutartys sudarytos 10 m.

SERTIKA ISO 9001

1. LR Švietimo ir mokslo ministerijos perduotas turtas:
- nekilnojamas ilgalaikis turtas įsigijimo verte – 3 057 408,22Eur,
- ilgalaikis kilnojamas turtas įsigijimo verte – 26 111,04 Eur,
- trumpalaikis turtas – 12 031,49 Eur.
2. Molėtų rajono savivaldybės perduotas turtas:
nekilnojamas ilgalaikis turtas įsigijimo verte – 44 427,71 Eur,
3. UAB "Alantos agroservisas" perduotas turtas:
nekilnojamas ilgalaikis turtas įsigijimo verte – 10 964,72 Eur.
4. ŠMM Švietimo aprūpinimo centro perduotas turtas:
ilgalaikis kilnojamas turtas įsigijimo verte – 6 042,61 Eur.
5. Švietimo informacinių technologijų centro perduotas turtas:
- ilgalaikis kilnojamas turtas įsigijimo verte – 16 721,63 Eur,
- trumpalaikis turtas – 687,93 Eur.
6. Ukmergės technologijų ir verslo mokyklos perduotas turtas:
- ilgalaikis turtas – Automobilis Mazda 6, 2008 m., įsigijimo verte 20265,87 Eur.
Visas šis turtas apskaitomas užbalansinėse sąskaitose.

11. **Informacija apie įsipareigojimus (pastaba Nr. P14, P17)**

Viešosios įstaigos įsipareigojimai 2016 metų gruodžio mėn. 31 d. buvo 197030,24 Eur, iš kurių:

1. trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – 71086,38 Eur kreditinė (overdrafto) linija, reikalinga apyvartinių lėšų trūkumui padengti stiprinant mokyklos materialinę techninę bazę bei vykdant įvairius projektus, gaminant žemės ūkio produkciją, nes tiesiogines išmokas, leidžiančias bent iš dalies padengti šios veiklos einamųjų metų sąnaudas, paprastai gauname (geriausiu atveju) ūkinių metų pabaigoje arba sekančių eigoje.

2. tiekėjams mokėtinos sumos – 82973,66 (2015-12-31 – 35776,97) Eur, tai: įstaigos vykdomos veiklos metu atsiradę įsiskolinimai už prekes bei paslaugas. Įsiskolinimas už ilgalaikį materialiųjų ar nematerialųjį turtą metų pradžioje neturėjome, šiuo metu šis įsiskolinimas už įsigytą keitimo būdu automobilį ir sudaro 17198,30 euro. Iki metų pabaigos turėtume jį likviduoti.

3. su darbo santykiais susiję mokėjimai 2016 m. gruodžio 31 d. buvo tokie:

- darbo užmokestis už gruodžio mėn. – 6119,36 Eur (kartu su soc. draudimo įmokomis), iš jų mokėtino darbo užmokesčio iš VB lėšų nėra.

- sukauptos mokėtinų atostoginių sumos – 32247,84 Eur, iš jų VB lėšos – 25115,70 Eur (kartu su soc. draudimo įmokomis).

4. kiti trumpalaikiai įsipareigojimai 4603,00 Eur mokėtinas PVM mokestis už gruodžio mėn.

Įsipareigojimai turėtų būti įvykdomi, nes, kaip visuomet nėra gauta parama už ūkininkavimą nepalankiose vietovėse ir ekologinį ūkininkavimą pagal 2016 m. paraišką.

SERTIKA
ISO 9001

11. **Informacija apie įstaigos grynąjį turtą (pastaba Nr. P18)**

Įstaigos grynąjį turtą sudaro:

- dalininkų įnašai - 127 313,20 Eur, iš jų:
  - LR Švietimo ir mokslo ministerija – 0,29 Eur,
  - Molėtų rajono savivaldybė - 69 098,99 Eur,
  - Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmai – 0,29 Eur,
  - UAB „Alantos agroservisas" - 58 213,63 Eur;
- Sukauptas ankstesniųjų metų perviršis - 10 599,53 Eur,
- Einamųjų metų deficitas - -57 422,53 Eur.

Per minėtą laikotarpį dalininko įnašą 10 000 Eur padidino Molėtų rajono savivaldybė. Įstaiga rezervų nesudaro.

VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA

12. **Informacija apie kitas pajamas ir sąnaudas (pastaba Nr. P21, P22)**

Veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje Finansavimo pajamos panaudotos finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto ir ES, panaudotos finansavimo sumos įstaigos veikloje. Veiklos rezultatų ataskaitoje šios pajamos didesnės 10 012,91 Eur nei 20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos" 4 priede, dėl sukauptų finansavimo pajamų ataskaitinio laikotarpio pradžiai ir pabaigai skirtumo., t. sk.:

- finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto didesnės 40 079,29 Eur;
- finansavimo pajamos iš ES mažesnės – 30 066,38 Eur;

Per 2016 m. viešoji įstaiga uždirbo 224288,93 (tai 50093,25 Eur mažiau nei 2015 m.) Eur pajamų, kurios pasiskirstė taip:

Pagrindinės veiklos kitos pajamos – 167 649,34 Eur (tai 66 311,31 Eur mažiau nei 2015 m), iš jų:

Pajamos už suteiktas paslaugas moksleiviams (maitinimo, apgyvendinimo, kitos) – 14487,72 Eur;

Pajamos už suteiktas mokymo paslaugas – 76474,16 Eur (46825,67 Eur mažiau nei 2015 m.);

Pajamos už suteiktas paslaugas kitiems ūkio subjektams (Vasaros stovyklos, renginių organizav., paslaugos projektų vykdymui ir pan.) – 59 283,23 Eur (13008,13 Eur mažiau nei 2015 m.)

Kitos veiklos pajamos, (pienas, gyvuliai, grūdai, medus ir kita) - 56 639,59 Eur (16218,06 Eur daugiau nei 2015 m.)

Viešoji įstaiga, vykdydama pagrindinę ir kitą veiklą, per 2016 m. patyrė 1409960,20 Eur sąnaudų, lyginant su 2015 m. tuo pačiu laikotarpiu jos sumažėjo 115379,72 Eur. Taip yra todėl, kad įstaigoje sumažėjo vykdomų projektų, mokymų pagal atskirų įmonių užsakymus. Sumažėjo ir vasaros stovyklų apimtys, nes nesusirinko numatytas dalyvių skaičius.

Pagrindinės veiklos socialinių išmokų sąnaudose parodytos stipendijų sąnaudos – 26000,00 Eur arba 10100,00 Eur mažiau nei 2015 m. tuo pačiu laikotarpiu, kadangi turėjome daugiau mokinių įgyjančių ne pirmą profesiją.

SERTIKA ISO 9001

Didžiausią sąnaudų dalį – 851987,45 Eur arba 60,4 % sudaro darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos, kurios, lyginant su 2015 m. tuo pačiu laikotarpiu, sumažėjo 2472,27 Eur.

Sumažėjo ir teikiamų paslaugų apimtys.

Kadangi beveik visą ilgalaikį nekilnojamąjį materialųjį turtą perdavėme steigėjui, o kartu perdavėme ir jo nusidėvėjimą, todėl lyginant su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu 78120,76 Eur sumažėjo ir materialaus turto nusidėvėjimo sąnaudos.

Komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudos padidėjo – 2394,71 Eur. Padidėjimą lėmė tai, kad padidėjo elektros naudojimo sąnaudos.

Transporto sąnaudos – 35781,22 Eur (tai 5150,94 Eur daugiau nei 2015 m.). Jas sudaro atsarginių dalių transportui, kuro, remonto ir pan. sąnaudos.

Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos – 3584,43 (lyginant su 2015 m. sumažėjo 2448,75 Eur) Eur. Tai mokytojų kvalifikacijos kėlimas, nes atsiradus naujoms mokymo programoms, reikia įgyti atitinkamų žinių.

Paprastojo remonto ir eksploatavimo sąnaudos 2016 m. lyginant su 2015 m. tuo pačiu laikotarpiu padidėjo 2965,74 Eur.

Sunaudotų įstaigos reikmėms medžiagų ir atsargų savikaina – 88931,34 Eur. Didžiausią jų dalį sudaro sunaudotų maisto produktų savikaina – 45257,21 Eur. Tai mokinių ir renginių bei vasaros stovyklų dalyvių maitinimui sunaudotų produktų savikaina.

Kitų paslaugų sąnaudas 63486,42 Eur, tai:

- kitų paslaugų sąnaudos – 38576,86 Eur (interneto palaikymas, svetainės talpinimas, elektroninio dienyno palaikymas, programų aptarnavimas, turto ir civilinis draudimas ir pan.).
- projektų vykdymo sąnaudos – 24909,56 Eur.

Kitos sąnaudos – 27192,07 Eur iš jų:

- PVM sąnaudos pagal 58 PVMĮ str. – 23582,66 Eur;
- banko paslaugų sąnaudos – 1060,57 Eur;
- valstybės rinkliavos ir kita – 995,37 Eur;
- kitos – 1553,47 Eur.

Kitos veiklos sąnaudos – 63900,84 Eur. Jas sudaro augalininkystės ir gyvulininkystės produkcijos pardavimo sąnaudos:

- parduoto pieno savikaina – 25937,02 Eur;
- parduotų gyvulių savikaina – 29810,21 Eur;
- sunaudotų atsargų savikaina – 1340,36 Eur;
- nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos – 3193,76 Eur, t. sk.:
- 550,18 Eur (sanitarinis pienas ir grūdų valymas bei nudžiūvimas);
- 2643,58 Eur (kritę gyvuliai);
- kitos kitos veiklos sąnaudos – 3618,70 Eur.

SERTIKA ISO 9001

14. **Informacija apie finansinės investicinės veiklos pajamas ir sąnaudas (pastaba Nr. P23)**

Finansinės investicinės veiklos pajamų negavome, tačiau patyrėme 2679,75 Eur sąnaudų, kurias sudarė:

- palūkanų sąnaudos už naudojimąsi trumpalaike kreditine linija- 2671,28 Eur;
- Baudų ir delspinigių sąnaudos – 8,47 Eur.

Per 2016 metus apskaitiniai įverčiai keičiami nebuvo, neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto nėra, reikšmingų poataskaitinių įvykių Viešojoje įstaigoje nebuvo.

Direktorius Vladas Pusvaškis

Vyr. finansininkė Nijolė Kvedienė

SERTIKA
ISO 9001